

Kokkuvõte lõppenud sihtkontrollist tanklates

Tööinspeksioon viis 2021 aastal läbi tanklate sihtkontrolli. Tanklates töötavatel töötajatel ei ole haruldased pikad töövahetused, öötöö ja suur töökoormus, mis võivad viia aja jooksul tervisekahjustuseni.

Tanklate sihtkontrolli eesmärgiks oli kontrollida töölepingu seaduses ning töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud töötajate töö- ja puhkeaja, öötöö ja tööpäevasiseste vaheaegade võimaldamise (sh nende kasutamise võimalikkust) nõuete täitmist. Teavitada tööandjaid seaduse nõuetest öötöö korraldusele ning selgitada töö- ja puhkeaja piirangutest kinnipidamise vajadust, et aidata kaasa tööelu kvaliteedi parandamisele. Töölepingu seaduses on sätestatud, kuidas ja kui palju võib tööd teha öisel ajal ning millistel tingimustel võib töötajaid rakendada tööle pikemates kui 8-tunnistes töövahetustes. Lisaks sellele on töötervishoiu ja tööohutuse seadusega kehtestatud tööandjale mitmeid nõudeid, mis peavad olema täidetud, selleks, et rakendada töötajaid tööle üle 8-tunnistes töövahetustes ja öötööl (nt regulaarse tervisekontrolli korraldamine öötöötajatele; riskianalüüsi koostamine, milles tuleb hinnata ööajal töötamisega ja tööpäeva pikkusega seotud riske, koosmõjus muude ohuteguritega, tagamaks seda, et pikemates töövahetustes ja öine töötamine ei kahjustaks töötaja tervist ja ohutust).

Samuti pöörati sihtkontrolli raames tähelepanu töötajate psühhosotsiaalsetele ohuteguritele ja nende ohutegurite hindamisele ettevõtte töökeskkonna riskianalüüsis. Psühhosotsiaalsete ohutegurite arvestamata jätmisel ning meetmete mitterakendamisel võib töötaja olla ohustatud mitmetest tervisehäiretest nagu stress, läbipõlemine ja depressioon, keskendumisraskused, südameveresoonkonna haigused ja luu-lihaskonna probleemid. Mõju ettevõttele võib ilmneda üldistes kehvades majandusnäitajates, töötajate töölt puudumises ning töötajatega võib juhtuda rohkem tööõnnetusi.

Tööinspeksioon valis külastatavad ettevõtted juhuvaliku alusel ning valdavalt viidi kontrollimine läbi kontaktivabalt, dokumentide põhisel. Menetlused viidi läbi uues Tööinspeksiooni infosüsteemis TEIS.

Kokku kontrolliti 20 tanklat/tanklaketti. Järelevalvemenetluste käigus tuvastati 84 puudust. Tööandjad tegid Tööinspeksiooniga koostööd ja paljud puudused kõrvaldati etteantud tähtaja jooksul. Kokku vormistati 29 ettekirjutust ja 2 väärtemenetlust. Kahekümnest ettevõttest esinesid puudused üheksateistkümnel ja ettekirjutused vormistati seitsmele ettevõttele.

Peamisteks tuvastatud puudusteks olid:

- Töö- ja puhkeaja nõuete rikkumine. Esines ettevõtteid, kus töötajat polnud teavitatud tööajast ja tööpäevasisestest vaheaegadest (töölepingus esitatud andmed ei olnud piisavad). Töötajate töö- ja puhkeaja andmeid kontrollides esines juhtumeid, kus 36 tundi järjestikust puhkeajaga ei olnud tagatud ja ka kus rikuti igapäevase ja iganädalase puhkeaja nõudeid. Esitati ka tööaja arvestusi, mille pinnalt ei olnud võimalik tegelikke töö- ja puhkeaja andmeid hinnata.
- Puuduv või puudustega riskianalüüs. Esines tanklaid, kus riskianalüüs oli tegemata. Samas järelevalve käigus oli mitmeid tanklaid, kus tööandja oli koostanud riskianalüüsi, kuid oli jätnud hindamata öösel pikema üle 8 tunnise töövahetuse jooksul töötamise kahjulikud mõjud töötaja tervisele. Esines ka neid riskianalüüse, kus covid-19 riskid olid hindamata.
- Töötajate tervisekontrolli korraldamata jätmine.
- Puudused tööajakorralduse teatavaks tegemises ja töölepingutes töötingimuste teatavaks tegemises.

Kokkuvõttes võib öelda, et sihtkontroll täitis kindlasti oma eesmärgi ja mitmed ettevõtted said kasulikke soovitusi, mida edaspidi oma ettevõtte veelgi parema ja ohutuma toimimise tarbeks kasutada. Nii mõnigi ettevõtte sai aru, et vajab antud teema hoomamisel välise eksperdi abi, et korrastada dokumentatsioon ja tagada töötajatele turvaline ning tervist säästev töökeskkond. Peamiste soovitusena saab välja tuua järgmist:

- riskianalüüsis tuleb hinnata töövahetuse kestusest, öisel ajal töötamisest ja ületunnitööst tulenevalt töökeskkonnas esinevad riskid ning arvestada saadud tulemustega regulaarselt tegevuskava koostamisel;
- töötajate tervisekontrollide korraldamisel järgida töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevaid nõudeid;

- jälgida tööajakorralduses tööpäevasiseste vaheaegade kasutamist töötajate poolt, tagades võimaluse einestamiseks ja puhkamiseks;
- järgida igapäevase ja iganädalase töö- ja puhkeaja nõudeid. Seejuures personali nappus ja majanduslikud raskused ei saa olla põhjus töö- ja puhkeaja nõuete mitte täitmiseks.